

OVER GJERDER OG LANDEGRENSER

I Stavanger Kulturhus vises nå en meksikansk utstilling med fantastiske minner fra den rike Maya-kulturen som blomstret i Mellomamerika for 1500 år siden.

I vår samarbeidet vi med Internasjonalt Kultursenter om å formidle utstillingen "Er nordmenn norske?". 1.september åpner den nå velkjente iddis-utstillingen i Esbjerg etter å ha fått stor oppmerksomhet i Hull. "Wyvern" syntes god i nordtyske aviser i slutten av juni og "Anna" besøkte Skottland første uken i august, invitert og betalt av Aberdeen by.

Disse eksemplene viser litt av den aktivitet Stavanger Museum driver utenfor egne gjerder og over landegrensene.

Bare gjennom nært samarbeid med andre kan et ressurssvakt museum greie å formidle at vår kultur og natur alltid har vært del av et internasjonalt hele. Museumsarbeid består blant annet av å rive gjerder og overskride administrative grenser.

Fikk du ikke med deg svarene på spørsmålet om hvor "norske" vi er? Ta i hvert fall turen til Sølvberget og se Maya-skattene som aldri har vært vist utenfor Mexico tidligere. Det kan bli lenge til du får den sjansen igjen.

Stavanger Museums høstprogram 1991 presenteres også bare en gang.

Harald Hamre

Mayaene - glansen av en sivilisasjon

Fredag 23.august opna utstillinga "Mayaene - glansen av en sivilisasjon" i Stavanger Kulturhus på Sølvberget. Tilstades ved den offisielle opninga var m.a. ambassadøren og den tidlegare kulturattachéen ved den meksikanske ambassaden i Oslo og ordføraren i Stavanger kommune. I samarbeid med Rogaland Akademi heldt sosialantropologen Henning Siverts frå universitetet i Bergen foredrag om maya-sivilisasjonen ved opninga.

I perioden mellom 300 og 900 e.Kr. vaks maya-kulturen fram i det sørlege Mexico, Belitze, Guatemala og Honduras som ein av dei rikaste kulturane i Den nye verda. Mayaene var svedje-brukarar, men etablerte likevel storslåtte seremonielle og administrative sentra med pyramidar og plattformer utstyrt med ei variert og rik utsmykking. I arkitektur, keramikk og skulptur skilte maya-kulturen seg ut med særsegne former, mønster og fargar. Ein teokratisk embetsstand budde permanent i dei seremonielle sentra og stod for den daglege forvaltning og

gjennomføring av heilage handlingar. Dessutan via ein del av embetsmennene seg til vitskapleg arbeid. Skriftspråket vart utvikla til eit høgt nivå, samstundes med at mayaene var mellom dei mest avanserte matematikarane, astrologane og kalendarkonstruktørane for si tid.

Utstillinga i kulturhuset på Sølvberget viser ei usedvanleg samling på 86 gjenstandar i stein, keramikk, tre, bein og ulike metall, og gjev eit inntrykk av variasjonsrikdommen og breidda i mayaene sine kunstnarlege uttrykksformer. Samlinga er usedvanleg også fordi den inneheld gjenstandar frå ulike museum i Mexico som tidlegare ikkje har vore vist utanfor landet.

Utstillinga i Stavanger har kome til i eit samarbeid mellom Den meksikanske ambassade i Oslo, Stavanger Kulturhus og Stavanger Museum.

Utstillinga blir vist i perioden 23.august - 22.september og opningstidene er frå kl.10 - 18 på

kvardagane, 10 - 14 på laurdag og frå kl. 13 - 16 på sundagar.

Gå og sjå!!

Arvid Sandal

Mange -ing på Hermetikkmuseets høstprogram

Treding, røyking, legging, falsing, bytting, bretteing, spising, forskning, spørring og kveldsåpning, dette er noen av stikkordene for Hermetikkmuseets høstprogram.

Erfaringene så langt i år viser at publikum har satt stor pris på Hermetikkmuseets ulike aktivitetstilbud. Besøksøkningen er betydelig og mange har allerede bestilt omvisning, kåseri eller røkearrangement i høst. En slik interesse er selvsagt inspirerende og forplikter til en styrking av tilbudene.

Høstens viktigste nyhet er at det blir kveldsåpent hver tirsdag fra kl. 17.00 - 19.30. Dette er mulig takket være et fint samarbeid med Iddisklubben "Norway Brand". Målet er å skape et tilbud for dem som ønsker å utvide sine kunnskaper om "Hermetikkbyen Stavanger". Derfor blir det tilbud om omvisning eller kåseri om ulike emner. Blant godbitene kan nevnes "Stavangerviser" ved Harald og Johs. Ringås og "Gamle Stavanger" gjennom 40 år ved Einar Heden.

Gjennom samarbeid med Byhistorisk forening vil det enkelte tirsdager også være mulig å få svar på spørsmål om andre lokalhistoriske emner, f.eks. gatenavn, Stavangerlitteratur og gamle Stavangerslekter.

Kveldsåpent begynner tirsdag 24. september og vi håper mange vil benytte denne anledningen til et

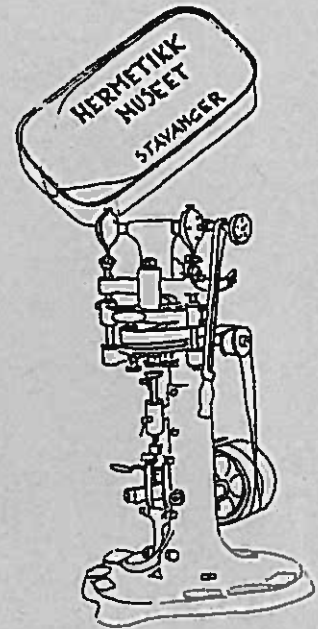
kåseri, en kopp kaffe og en lokalhistorisk drøs.

Mesteparten av produksjonsutstyret ved hermetikkmuseet er i så god stand at det kan brukes. Derfor vil vi i høst demonstrere flere av arbeidsprosessene i hermetikkindustrien.

Dette vil foregå den første søndagen i hver måned. Første gang blir 6. oktober. Har du lyst, er det ingenting i veien for at du selv kan delta i arbeidet. Lønns- og arbeidsvilkårene er i samsvar med forholdene i 1901.

800 personer besøkte Hermetikkmuseet på den store aktivitetdagen i april. Like mange venter vi også 3. november hvor det blir en aktivitetssdag spesielt beregnet på barn. Iddisklubben vil arrangere bytting, sjeining, mablis konkurranse og bretteing av pillefygertar. Samme dag presenteres også den nye Iddiskalenderen, årets sikreste julepresang.

Siste aktivitetssdag blir 1. desember med alternativt julebord. Da serveres nyrøkt brisling og et godt utvalg av hermetiske delikatesser. Det blir også anledning til å kjøpe hermetikk av førsteklasses kvalitet til gunstige priser.

Et viktig mål for formidlingsarbeidet er å tilpasse tilbudene til de ønsker publikum har. Vi er derfor åpne for nye ideer og forespørsler. Ta kontakt med avdelingsleder via Stavanger Museums sentralbord eller direkte på telefon 53 49 89.

John Gunnar Johnsen

Besøksstatistikk januar - august 1991

"Godt museumsvær" sa vi i vår da nordavinden ulte. Erfarne museumsfolk kan forutsi publikumsbesøket ved hjelp av værmeldinga. Derfor lar vi den kalde nordavinden få litt av æren for den sterke økningen i besøkstallene gjennom våresongen. Men forhåpentligvis har museets ansatte også bidratt til de hyggelige tallene med bevisst satsing på å profilere særlig Hermetikkmuseet, Breidablikk og Ledaal.

Derimot ser det ut til at vi ikke har nådd like bra fram til sommerturistene. De to anleggene som ligger lengst fra sentrum og som derfor krever litt ekstra motivasjon av de besøkende, har lavere besøksstall enn i fjor sommer. Alt i alt er imidlertid sommerbesøket stabilt, til tross for at

våre venner i Storgata 27 endelig har fått egne utstillinger og at museumsveret var ekstremt dårlig i ferietiden.

Fram til 15. august har publikums-

besøket på våre fem anlegg økt med over 12% sammenlignet med samme periode ifjor. Hvis museets høstprogram faller i smak, opplever vi kanskje rekordoppslutning i år også.

Antall besøkende og prosentvis endring i forhold til 1990

	VÅR 1.jan-14.jun		SOMMER 15.jun-15.aug		TILSAMMEN	
Musegl.16	11.172	+ 7,4	4.880	+ 5,4	16.052	+ 6,8
Sjøfartsmuseet	6.104	-10,9	5.241	+13,3	11.345	- 1,2
Hermetikkm.	5.073	+94,9	3.565	+ 9,5	8.638	+47,4
Breidablikk	4.427	+87,7	4.121	-13,1	8.548	+20,4
Ledaal	2.772	+63,7	2.541	-19,7	5.313	+ 9,3
SUM	29.548	+23,6	20.348	- 0,3	49.896	+12,6

Stavanger Museums HØSTPROGRAM 1991

SEPTEMBER

- Søndag 1.** Revtangen på Jæren kl 9 - 15
"Åpent hus" på Revtangen, Stavanger Museums ringmerkningsstasjon. Merking av fugl.
* Hermetikkmuseet kl 11 - 16
- Søndag 8.** Aktivitetsdag. Bytting av iddisar.
* Kystkultursentret på Engøyholmen kl 11 - 16
Familieaktiviteter.
- Tirsdag 24.** Hermetikkmuseet åpent kl 17 - 19.30
Omvisning / kåseri kl 18
- Søndag 29.** Stavanger Sjøfartsmuseum kl 11 - 16
Familedag på Sjøfartsmuseet.

UTSTILLING: Maya - utstillingen i Kulturhuset 23.8 - 22.9
Åpningstider: Mandag-fredag 10-18. Lørdag 10-14. Søndag 13-16

OKTOBER

- Tirsdag 1.** Hermetikkmuseet åpent 17 - 19.30
Omvisning / kåseri kl 18
- Søndag 6.** Hermetikkmuseet kl 11 - 16
Aktivitetsdag med bl.a. røyking av brisling og bytting av iddisar.
- Tirsdag 8.** Hermetikkmuseet åpent kl 17 - 19.30
Omvisning / kåseri kl 18
- Søndag 13.** Stavanger Museum, Musegata 16, kl 13
"Fugletrekk". Kort foredrag med etterfølgende omvisning i trekkfugluttstillingen.
- Tirsdag 15.** Hermetikkmuseet åpent kl 17 - 19.30
Omvisning / kåseri kl 18
- Søndag 20.** Breidablikk, Eiganesveien 40, kl 11 - 16
Familedag med dokketeater.
- Tirsdag 22.** Hermetikkmuseet åpent kl 17 - 19.30
Omvisning / kåseri kl 18
- Tirsdag 29.** Hermetikkmuseet åpent kl 17 - 19.30
Omvisning / kåseri kl 18

NOVEMBER

- Søndag 3.** Hermetikkmuseet kl 11 - 16
Aktivitetsdag med bl.a. røyking av brisling.
Spesielle aktiviteter for barn.
- Tirsdag 5.** Hermetikkmuseet åpent kl 17 - 19.30
Omvisning / kåseri kl 18
- Søndag 10.** Stavanger Museum, Musegata 16,
kl 12: "Stavanger fra middelalder til i dag".
Foredrag av Harald Hamre.
kl 15: Hvis interesse, samme foredrag på engelsk.
"Stavanger through the centuries", told in English
by the museum director, Harald Hamre.
- Tirsdag 12.** Hermetikkmuseet åpent kl 17 - 19.30
Omvisning / kåseri kl 18
- Tirsdag 19.** Hermetikkmuseet åpent kl 17 - 19.30
Omvisning / kåseri kl 18
- Tirsdag 26.** Hermetikkmuseet åpent kl 17 - 19.30
Omvisning / kåseri kl 18

DESEMBER

- Søndag 1.** Hermetikkmuseet kl 11 - 16.
Aktivitetsdag med bl.a. røyking av brisling.
- Søndag 15.** JUL PÅ BREIDABLIKK kl 11 - 16

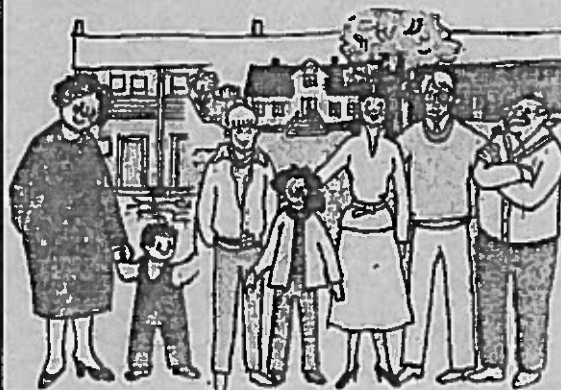
NB! Andre utstillinger og arrangement høsten 1991 kan komme i tillegg. Følg med i avisene eller ring museet, tlf 52 60 35.

ÅPNINGSTIDER 1.9.91 - 1.6.92 SØNDAGER 11 - 16

Stengt i desember. Ledaal og Breidablikk er også stengt i januar.

Vi skal på museet, så klart!
Familedagene er kjempekjekke!

Ny trekkfugluttstilling

Den nye trekkfugluttstillingen på Stavanger Museum ble åpnet til sommersesongen. Dette er en utstilling hvor vi har forsøkt å forklare hvorfor noen arter trekker mens andre blir værende hvor de er. Vi har også forsøkt å forklare hvordan trekkfuglene finner frem, og hvilken farer de utsettes for.

Vi har likeledes vist hvorfor Rogaland er et godt over-vintringssted for mange arter, også hva som skjer når noen finner en ringmerket fugl.

I løpet av vinteren vil vi lage noen faktaark hvor vi utdyper enkelte av de temaene som blir behandlet i utstillingen.

STAVANGER MUSEUMS MEDLEMSFORENING

Inviterer til

GEOLOGIEKSKURSJON på Sele, søndag 8.september.

Fremmøte: parkeringsplassen, Sele (se kartet) kl.11.30.

Kvartærgeolog Hanne Thomsen vil orientere om historikk og dannelse av sand- og rulle-steinsstrender på Jæren.

Særlig sandstrendene og sand-dynene er typiske for Jær-naturen, og det er nettopp her vi finner de lengste sandstrendene i landet.

Har de alltid vært her?

Geolog Tore Høy, Øljedirektoratet, vil fortelle om steinsorter og mineraler i de steiene vi finner på stranden, og vil vise eksempler på slike.

De som ønsker det kan selvsagt ta med kaffe, te og mat for evt. sosialt samvær etter selve ekskursjonen.

Vi håper på godt ekskursjonsvær, og ønsker vel møtt på Sele!

Undervisningsrom/kafeteria i Nedre Strandgate 17&19

Sjøfartsmuseet er for tiden i gang med opparbeiding av undervisningsrom/kafeteria i kjelleren i vårt museumsanlegg i Nedre Strandgate 17&19. Siden åpningen av utstillingene i 1985, har det vært et stort savn at museumsanlegget har manglet lokale for undervisning, møter og foredrag.

Rommet er først og fremst planlagt

brukt som undervisningslokale for de tusenvis av skolebarn som besøker museet gjennom året. I tillegg vil det bli brukt til møter og foredrag av museet og av forskjellige foreninger og lag, og som kafeteria for være besøkende i vanlig åpningstid.

Finansieringen av rommet har kommet i stand ved gaver, da museets stramme

budsjetter ikke tillater slike store investeringer. Innredningen er snart avsluttet, og vi håper å kunne ta rommet i bruk i løpet av 1991. Vi vil da kunne gi et vesentlig bedre tilbud til vårt publikum og ikke minst til grupper som besøker museet.

Randi Skotheim

Takk!

Takk til våre pensjonister som hvert år stiller opp som frivillige vakter på Sjøfartsmuseet. Takk for at vi med deres hjelp kan utvide våre tilbud til våre besøkende.

Takk for god innsats også i 1991!

Ansvarlig redaktør:

Harald Hamre

Redaksjon:

Anne Berit Sæl

Arvid Sandal

Layout:

Arvid Sandal

Adresse:

Museums-Tidende

Stavanger Museum

Musegaten 16

4005 STAVANGER

Avsender:

Stavanger Museum

Musegaten 16

N-4005 Stavanger